

Българска
Асоциация по
Музикотерапия

Хармонията

между вътрешно и външно

4-6 ноември 2022
онлайн zoom

Нарушеното равновесие между външния свят и индивида, липсата на баланс и желание за диалог са често срещани явления в съвременния ни живот. Резултатът от този процес се изразява в чести вътрешни и външни конфликти, негативни емоции и зле функциониращи междуличностни взаимоотношения.

Способна ли е музикотерапията да помогне за възстановяване на вътрешното равновесие на човека и неговото по-добро функциониране и взаимодействие с външния свят? Отговорът вероятно е положителен, защото тя работи чрез елементите на музиката, а музиката е в състояние да докосне душата на всяко човешко същество.

„Музиката, за да създаде хармония,
трябва да изследва диссонанс.” - Плутарх

МЯСТО НА ПРОВЕЖДАНЕ: онлайн платформа ZOOM

РЕГИСТРАЦИЯ: <https://forms.gle/4N9eGQhjkSYN1XUV9> или файл с заявка изпращайте на bam@bulgarianmusictherapy.com

ОРГАНИЗАЦИОНЕН ЕКИП:

Яна Николова - 0896330728, Нейчо Карпачев, Лилия Ахтарова, Радка Георгиева,
Росица Николова - 0888251415, Теодоси Цингилев (за англо-говорящи) – 00359 898 469
БАМ: +359 2/980 13 87, email: bam@bulgarianmusictherapy.com

ТАКСА ЗА УЧАСТИЕ:

Ранна регистрация до 20 септември 2022:

За студенти и членове на БАМ – 80 лв.
За всички други – 95 лв.
За представители на институции – 120 лв.

Късна регистрация до 31 октомври 2022:

За студенти и членове на БАМ – 99 лв.
За всички други – 115 лв.
За представители на институции – 140 лв.

НАЧИН НА ПЛАЩАНЕ:

Банка ДСК – клон Отечество
IBAN: BG 13 STSA 93 0000 1111 3049
BIC: STSABGSF

Титуляр: Българска асоциация по музикотерапия

Основание: Такса за конференция
За фактура: моля, пишете ни на bam@bulgarianmusictherapy.com

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ВОДЕЩИТЕ И ТЕМИТЕ

Нели Фирс (Белгия)

Озвучаване и заземяване:

Основни концепции на вокалната психотерапия

Уъркшоп

Ранка Радулович (Сърбия)

Музикотерапия и пандемията от Ковид-19

Представяне на изследване

Ерик Пфайфер (Австрия)

Комбинирането на музикотерапия и логотерапията/
екзистенциалния анализ на Виктор Франкл: Описание
на ориентираната към смисъл музикотерапия през
примера на случай в контекста на палиативната грижа

Клиничен случай от практиката

Анжелика Посту (Румъния)

Музикотерапевтични интервенции при остри
психиатрични състояния

Клиничен случай от практиката

Станимира Камчева

Търсенията между вътрешното и външното.

Пътят на порастването на юношата

Клиничен случай от практиката

Ангел Томов

Каквото горе, такова и долу.

Каквото долу, такова и горе

Случай от клиничната практика

Радка Георгиева

Къщата на самотата

Случай от клиничната практика

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ВОДЕЩИТЕ И ТЕМИТЕ

Теодоси Цингилев

Предаване на щафетата: Музикотерапевтична работа с деца от аутистичния спектър в детската градина

Клиничен случай от практиката

Яна Николова

Елементи на музиката, използвани в работата с деца с аутизъм

Доклад

Лаура Джош-Марков

Песни и Образователна кинезиология

Уъркшоп

Росица Николова

Гласът като ко-терапевт в музикотерапевтичната сесия

Доклад

Надежда Витанова

Екзистенциален и транзакционен анализ в музикотерапевтичния процес

Лекция/доклад

Лилия Ахтарова

Работа със „симптома“

Уъркшоп

Розанна Чижова-Стърджън

Ролята на музиката в арт терапевтичния тренинг за специалисти

Доклад и уъркшоп

НЕЛЕ ФИЕРС работи като музикален терапевт в психиатричния център Sint-Jozef в Pittem (Белгия) и психодинамично и психоаналитично в частната си практика с юноши и възрастни от 2011. Гласът, травмата и травмата на развитието са важни акценти в ежедневната ѝ практика. Тя получава бакалавърска и магистърска степен по музикална терапия в Lemmensinstituut (Льовен) през 2010 г. и завършва обучението си по вокална психотерапия през 2020 г. От 2016 г. тя става член на борда на VMT vzw (Белгийската асоциация на музикалните терапевти). През 2022 г. е избрана за вицепрезидент на EMTС (Европейска музикалотерапевтична конфедерация).

Озвучаване и заземяване: Основни концепции на вокалната психотерапия (Уъркшоп)

В този уъркшоп Ви кани през собствен преживян опит и чувства да преминете през няколко ключови проучвания/изследвания, насочени към това, как можете да осигурите добре построен и безопасен сетинг в музикотерапията. Като терапевти се сблъскваме с някои от следните въпроси: Как да се свържем с клиента, когато той/тя преживява дистрес? Как да комуникираме с човек в дисоциация? Как един терапевт използва собствения си глас в терапията? Вокалната психотерапия предоставя ценни начини за помощ както на клиенти, така и на терапевти - да се почувстват „заземени“ преди началото на дълбинна работа. Тези концепции са приложими в различни сетинги.

Ще отделим време да преживеем значението и възможностите на дишането и предречевия звук в груповата и индивидуална работа, както и в грижата за себе си. В добавка ще бъде обяснен и част от теоретичния произход на вокалната психотерапия, пряко свързан с клиничната практика посредством работа по случай и дискусия.

Бележка: Моля, осигурете си лично пространство, за да си дадете възможност да се изразявате и взаимодействате свободно.

Контакти: nele.fiers@emtc-eu.com, www.emtc-eu.com www.muzeopmaat.be

РАНКА РАДУЛОВИЧ е MD, Ph.D., психиатър, ЕСР психотерапевт, музикален терапевт, AMTS супервизор, международен учител; автор на няколко метода и книги за музикална терапия; основател на Асоциацията на музикалните терапевти на Сърбия; директор на Hatorum – Център за обучение и консултиране по музикална терапия. Тя има 32 години трудов стаж в Клиниката по психиатрия на Университетския клиничен център на Сърбия.

Музикотерапия и пандемията от Ковид-19 (Представяне на изследване)

Пандемията изчерпва психологическите, физическите и финансовите възможности на индивида, както и човешките, здравните и икономическите ресурси на обществото. Част от населението отхвърля предлаганите епидемиологични мерки, изпитва недоверие към здравната услуга и разпространява заразата. Друга част среща затруднения с достъпа си до здравни услуги по обективни и субективни причини.

Музикотерапията може да бъде ефективен, свързващ и нестигматизиращ начин да подходим към индивида, семейството и взаимно разделени по-малки и по-големи групи от населението, както институционално така и извънинституционално с цел диагностика, терапия, превенция и рехабилитация на психични разстройства по време на пандемията от Covid-19.

Целта на тази работа е да представи и обсъди приложението на музикотерапията по време на пандемията от Covid-19, както и дейностите в Психиатричната клиника на Университетския клиничен център на Сърбия и Hatorum - център за обучение по музикотерапия и консултиране в Белград.

Докладът ще представи част от груповите протоколи от периода 2019 - 2021 г., които са използвани в работата с персонала и със здрави хора, на живо и онлайн като част от музикоте-

рапия в общността.

Използваните методи бяха терапевтично писане на песни и метод за избор на музика в групата (Радулович). Във връзка с метода за избор на музика докладът ще представи инструмент за бързо откриване на усложнена реакция на скръб и оценка на терапевтичния напредък. Други антипандемични инициативи на автора са онлайн музикалните сбогувания на Hatorum и състезанието на Hatorum за училищен химн срещу Covid-19.

Дискусията ще разгледа положителните и отрицателните фактори, влияещи върху прилагането на институционална и извънинституционална музикотерапия и ще даде предложения за подобрене.

По-големият брой потребители, музикалните терапевти, сравнителните проучвания, както и времевата дистанция ще ни осигурят по-добра представа и ще отворят нови перспективи за подобрения и по-нататъшно развитие в бъдеще.

Контакти: rankaradulovicmd@gmail.com

ЕРИК ПФАЙФЕР е професор по естетика и комуникация с подчертан интерес към музиката като медия в Католическия университет за приложни науки във Фрайбург (Германия), докторант и преподавател в Университета „Зигмунд Фройд“ във Виена (Австрия), психотерапевт (системна семейна терапия и системна детска терапия, детска и юношеска терапия; ÖAS), логотерапевт и екзистенциален анализатор (DGLE), музикален терапевт (Университет в Аугсбург), преподавател (Университетски колеж за обучение на учители Форарлберг); доктор от Университета в Аугсбург (2013); хабилитация в Университета „Зигмунд Фройд“ във Виена (пълен *venia docendi* за цялата област на психотерапевтичната наука, 2021). Има частна практика за психотерапия, музикална терапия, консултиране и супервизия. Изследователски интереси: тишина, музика – здраве – благополучие, музикална терапия, психотерапевтични изследвания, природата в психотерапията и терапията с изкуства, природата и психичното здраве, природна терапия, ориентирана към смисъла психотерапия, възприятие за време.

Комбинирането на музикотерапия и логотерапията/екзистенциалния анализ на Виктор Франкл: описание на ориентираната към смисъл музикотерапия през при- мера на случай в контекста на палиативната грижа

(Клиничен случай от практиката)

Виктор Франкл, основател на логотерапията и екзистенциалния анализ, наречена още „Третата Виенска школа по психотерапия“ или Ориентирана към смисъла психотерапия, разглежда човешката воля за откриване на смисъла като първична мотивация в човешкия живот. Смисълът е открояващ се ресурс и индикатор за човешкото здраве и благополучие и може да бъде актуализиран чрез музика. Това представяне на случай въвежда ориентиран към смисъла подход, както и адаптация на модела на Франкл за изпълване със смисъл в музикотерапията. Практическото приложение на този подход ще бъде демонстрирано със случай от практиката в контекста на палиативната грижа. Подобна ориентирана към смисъла музикотерапия би могла да допълни вече съществуващи концепции и теории в съвременната музикотерапия, когато темите, свързани със смисъла, заемат основно място в музикотерапевтичната сесия.

Контакти: eric.pfeifer@kh-freiburg.de www.kh-freiburg.de

АНЖЕЛИКА ПОСТУ е дипломирана от Националния университет за музика в Букурещ и Департамента за интерпретация по пиано на Кралската консерватория в Брюксел. Паралелно с това завършва образованието си по психология във Факултета по психология в Букурещ, както и магистърска степен от Университета по изкуства в Берлин, където понастоящем живее и работи. Като основен популяризатор на музикотерапията в Румъния, Анжелика Посту е първият представител на страната си, станал член на Германската асоциация по музикотерапия, както

и представител на Румъния в Европейската музикотерапевтична конфедерация (EMTC). Доби-ва професионалния си опит в Онкологичната болница за палиативни грижи «L'Esperança» в Барселона (Испания) и в Университетския психиатричен център в Льовен (Белгия). Поснастоя-щем работи като музикотерапевт в Университетския психиатричен център Charité в Берлин и пише етнографски труд, посветен на произхода и развитието на музикотерапията в Румъния. Анжелика Посту е основател на Румънската асоциация по музикотерапия и непрестанно рабо-ти като изследовател, учител и оратор, промотирайки стандартите и теоретичните методи на музикотерапията в Европа. Заедно с работата си като музикотерапевт преподаването и пу-бликуването на статии, посветени на тази дисциплина и развитието ѝ в Румъния, тя е ангажи-рана с повишаване на осъзнатостта за сценична треска, подкрепата и подготовката на про-фесионални музиканти в процеса на разбиране и справяне с това явление, както и емоциите и страховете, свързани с кариерата.

Музикотерапевтични интервенции при остри психиатрични състояния

(Клиничен случай от практиката)

Пребиваването в институции за неотложна психиатрична помощ при остри състояния често може да се превърне в ужасяващо и трудно за преодоляване преживяване както за пациенти-те, така и за персонала им. Но какво всъщност означава остро състояние? Кой е в по-голяма опасност? Как може да помогне музикотерапията? Като знак за положителна еволюция, цен-трирана върху възприятието за емоциите и нуждите на пациента, креативните терапии на-мират все по-голямо приложение в програмите за лечение на психиатричните болници с при-носа си към мултипрофесионални работни екипи и спомагат за подобряване на уменията за емоционална експресия и овладяване на промените в настроението от страна на пациенти-те. Презентацията ще ви предложи поглед към това как музикотерапията бива интегрирана в болница за неотложна помощ в Берлин, както и примери и предложения за интервенции в работата с пациенти в остра фаза на шизофрения, депресия, личностово разстройство и др.

Контакти: angelica.postu@muzicoterapie.com, www.muzicoterapie.com

СТАНИМИРА КАМЧЕВА е сертифициран музикален психотерапевт. Тя е практикуващ клини-чен психолог и психотерапевт. Професионалната ѝ насоченост е свързана с работа с деца, възрастни и семейства. Има опит в работата с деца и юноши с емоционални и поведенчески затруднения, както и с деца с обучителни трудности и деца от аутистичния спектър. Работи с възрастни пациенти с трудности във взаимоотношенията, пациенти с тревожност и депре-сия, както и психосоматични заболявания. Специализирала е в сферата на консултирането на двойки. Има частна практика.

Търсенията между вътрешното и външното. Пътят на порастването на юношата

(Клиничен случай от практиката)

Юношеството поставя подрастващия в една сложна роля. Той вече не е дете, но и все още не е възрастен. За някои тийнейджъри това е път с много предизвикателства и трудности. Поели по пътя на порастването, те се чувстват самотни, емоционално отдалечени от своите родите-ли. Връстниците им невинаги са дружелюбни, често стават обект на емоционален тормоз, от който трябва да се предпазват. Тези юноши идват в психотерапевтичните кабинети недовер-чиви и трудно разкриващи своя вътрешен свят. Може ли музиката да е помощник в търсенето на хармонията между вътрешното и външното? В настоящата конференция бих искала да Ви представя случай от терапевтичната си работа с юноши, чрез методите на музикотерапията, игровата терапия и арт-терапията.

Контакти: kamchevastanimira@gmail.com

Обучението, квалификацията и професионалната дейност на **АНГЕЛ ТОМОВ** са свързани с хореография, педагогика, клинична и консултативна психология. Той е психодрама терапевт, юнгиански терапевт под супервизия. Участвал е в организирането, координацията и провеждането на психосоциални терапевтични и изследователски програми за деца и възрастни на различна тематика: реконструктивно коригираща терапевтична програма за деца с психични и поведенчески проблеми; изграждане на умения за справяне с агресията при деца с агресивно поведение или жертви на насилие; „Терапевтични фактори при психодрама терапия за пациенти с тревожни разстройства”- изследователска програма; групов социалнопсихологическа рехабилитационна и терапевтична работа с възрастни. В момента е с частна практика. Член е на Българска асоциация по психотерапия, Българско общество по аналитична психология „К.Г.Юнг”.

Каквото горе, такова и долу. Каквото долу, такова и горе

(Случай от клиничната практика)

Проследяват се развитийните перипетии в процеса на индивидуация. Процесът на отделяне по своеобразен начин маркира пътя, който отделният човек извървява в хода на своята индивидуация, илюстриран с конкретни клинични случаи.

Контакти: ATom@abv. bg

РАДКА ГЕОРГИЕВА е квалифициран член на БАМ, сертифицирана в две специалности: музикален психотерапевт и клиничен музикален терапевт, асистент преподавател в МТИ - София, музикант, музикален педагог. В частната си практика работи индивидуална и групов работи с деца, юноши, възрастни, семейства. Работи под еkleктичен модел на музикалната психотерапия и клиничната музикотерапия. Работи с деца и възрастни с временни и трайни увреждания. Музикотерапевт към фондация „Живот със синдром на Даун“.

Къщата на самотата

(Случай от клиничната практика)

Вътрешният ни свят е огледало на външния. Хармонията – в музиката е наука за строежа, взаимоотношенията, ролята и организацията на акордите. Ако пренесем определението в едно четиричленно семейство, как си представяте това? А как ли стои въпросът за едно дете на 8 г., когато вътрешният му свят е тъмен, страшен, самотен, когато там живее герой, който винаги избира да е от „лошите“, понеже те имат повече власт, сила и могъщество, въпреки че всички ние знаем, че доброто побеждава! В представения случай става дума за момче на 8 г., копнеещо за родители като на другите...

За контакти:

тел.: +359 888 892 506, e-mail: radka_musik@abv.bg,

Facebook: [Експресивни изкуства и терапия](#)

ТЕОДОСИ ЦИНГИЛЕВ е магистър по детско-юношеска психология от Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и музикален психотерапевт под супервизия в тренинговата програма на Музикотерапевтичния институт - София. Работи като психолог в детска градина. Представител е на България в Европейската музикотерапевтична конфедерация (EMTC). Музикант и преподавател по китара.

Предаване на щафетата:

Музикотерапевтична работа с деца от аутистичния спектър в детската градина

(Клиничен случай от практиката)

Настоящото представяне има за цел да проследи личното преживяване на терапевта в хода на

музикотерапевтичната работа с две деца с нарушения от аутистичния спектър в детска градина. На фокус е изведено взаимодействието на децата и техните родители с музикотерапевта. У мен възникнаха въпроси относно целите, които сме си поставили, импровизацията, обема на терапевтичното пространство за посрещане на нуждите, емоционалната експресия, въображението, отношенията с фамилната система на детето. Беше ли играта в „лабораторна“ среда по-различна за децата от свободната игра във двора? Как липсващият език се претворява в движение в работното пространство? Запитах се доколко личното ми усещане, че вторият случай потегля от момента, докдето спря работата ни по първия, се дължи на придобития оттам опит или на специфичния характер на общуването с всяко едно от децата? Предизвиках себе си в това: да открия отговорите, като отворя вратата за вътрешен диалог със себе си, както и с вас, избралите настоящото представяне.

Контакти: tedogit@yahoo.com

ЯНА НИКОЛОВА е квалифициран член на БАМ, сертифициран клиничен музикален терапевт, музикален педагог. Работи с деца с проблем в развитието и възрастни с деменция, алцхаймер и други възрастни изменения. Музикален терапевт към Гражданско сдружение „Алцхаймер - България“.

Елементи на музиката, използвани в работа с деца с аутизъм

(Доклад)

Музиката е може би единственият, най-непосредствен и мощен катализатор, който помага да се реорганизируют аутистичните и други нетипично напрегнати системи. В този доклад ще разгледам как елементите на музиката – ритъм, тембър, динамика, форма, мелодия, могат да се употребят за определени клинични ползи при справяне с проблемите на аутизма. Тъй като системата се балансира физиологично и се придвижва към комфортна ценностна „функция“ (сензорна интеграция), психологическото и когнитивното поведение на клиента може да стане по-подходящо и адаптивно за условията на околната и социалната среда.

Контакти: тел. +359896330728, moravia@yandex.com

ЛАУРА ДЖОШ-МАРКОВ е дипломиран музикален психотерапевт от Музикотерапевтичен институт - София, работещ с индивидуални клиенти и групи в София. Тя е работила като училищен съветник с чуждестранни семейства повече от 20 години, помагайки им да се интегрират в новата си среда и да намерят смисъл в техния фрагментиран начин на живот, използвайки различни техники от експресивните изкуства, краткосрочно консултиране и фокусиран върху решенията подход. Тя е фасилитатор в семинари за „Позитивна дисциплина“ за учители, родители и фирми и също така е сертифицирана в 26-те упражнения на Brain Gym.

Лаура е един от директорите на частна детска градина в София, където се застъпва за интегриране на изкуствата в учебната програма; обучава учители за подхода „Позитивна дисциплина“ в тяхното преподаване. Тя продължава да изпълнява ролята си на съветник на учители и ученици, както и на семеен консултант за деца с поведенчески проблеми.

Песни и Образователна кинезиология

(Уъркшоп)

Силата на песните заедно с Brain Gym може да стимулира ученето чрез подобрен фокус и баланс в тялото. Кратко въведение в Brain Gym и 3 песни за използване с деца в комбинация с движенията. Ще създадем свои собствени движения към песни, ако времето позволява.

Контакти: +359886275383, gioshmarkov@gmail.com, www.lauramarkov.com

РОСИЦА НИКОЛОВА е квалифициран член на БАМ, магистър по класическо пеене – НМА „Панчо Владигеров”- София. Сертифицира се като музикотерапевт при МТИ - София със специалност „Музикална психотерапия”. Работи с деца с аутизъм, генетични и двигателни потребности. Прави арт-ателиета за деца с психологическа и социална насоченост към фондация „За нашите деца”, „Angel Steps”, детски бежански групи и др. Работи с възрастни с алцхаймер, деменция и други възрастови изменения към дом за стари хора „Надежда” и дом за стари хора „Зона Б-5”. Има частна практика, където работи групово и индивидуално с клиенти, с използване на психологически и арт-терапевтични подходи.

Гласът като ко-терапевт в музикотерапевтичната сесия

(Доклад)

Гласът е инструментът, който отразява същността на индивида, разкрива неговите качества и състояние по автентичен начин. В настоящия доклад ще представя пример от клиничната практика, чрез който ще споделя, как човешкият глас оказва положително терапевтично въздействие върху дете с аутизъм и генетичната болест на Сотос и спомага за изграждане на устойчива връзка между клиента и терапевта.

Контакти:

+359 888 251 415, rosivasnik@abv.bg

Проф. дпн **НАДЕЖДА ВИТАНОВА** е музикотерапевт, аналитичен психотерапевт, психодрама групов терапевт. Преподава в Софийския университет «Св. Климент Охридски».

Екзистенциален и транзакционен анализ в музикотерапевтичния процес

(Лекция/доклад)

Основната идея на изложението е да се интерпретират някои възможности за приложение на транзакционния анализ в музикотерапевтичния процес с цел осъществяване на връзката между състоянието на Его-то и екзистенциалните преживявания на клиента/пациента, с помощта на подхода „Музика и образност“.

Контакти: nadia_vitanova@yahoo.com

тел.: 0889 245 458

ЛИЛИЯ АХТАРОВА е регистриран психотерапевт, сертифициран музикотерапевт, арт-терапевт, с тренинг в областта на „Процес ориентираната психотерапия“.

Лилия Ахтарова е индивидуален и групов психотерапевт, работи с възрастни и юноши. Тя е директор на Музикотерапевтичен институт – София, бивш председател на БАМ. Учредител и квалифициран член на БАМ, квалифициран член на Българската асоциация по психотерапия. Преподавател по музикотерапия и неврорехабилитация в МТИ-С и АМТИИ в Пловдив.

Работа със „симптома“

(Уъркшоп)

В предстоящия уъркшоп бих искала да представя през личното си преживяване възможността да интегрираме работата със симптома, като съчетание на теоретичната постановка и практика на подхода „Процес ориентирана терапия“ и способите за интервенция на подхода „Музика и образност“.

Контакти: lilyach@bulgarianmusictherapy.com

тел.: +359 898 665 578

Д-р **ЧИЖОВА-СТЪРДЖЪН** е възпитаник на Националната художествена академия, където защитава докторска степен, магистърска „Арт-терапия”, бакалавърска „Живопис” и „Теория и практика на художественото образование”. Тя практикува от 2015 г. след супервизиран стаж в областта на арт-терапията.

В частната си практика интегрира работа със системния подход, подходящ за двойки и семейства, който е изучавала в Института по фамилна терапия. Професионалният ѝ опит включва хора със специални нужди от аутистичния спектър, умствена изостаналост, детска церебрална парализа и епилепсия в центъра за социална рехабилитация и интеграция на Каритас „Благовещение”; студенти от бакалавърска и магистърска степен в Националната художествена академия по дисциплините арт-терапия, личностна психология и базирани върху изкуството психологически експерименти; клиенти на център за креативни практики за деца и възрастни арт-център „Хармония”; ученици от училищна и гимназиална възраст; деца от 2- до 5-годишна възраст в детски градини, частни центрове за личностно развитие и занимални.

Ролята на музиката в арт-терапевтичния тренинг за специалисти

(Доклад и уъркшоп)

Ролята на музиката в арт-терапевтичния тренинг е изключително важна и следва да бъде обсъждана подробно с бъдещите специалисти в областта. За да се подобри качеството на работата и разбирането за въздействието на музиката по време на работа с материал по различни теми, е необходимо придобиване на личен опит с различни жанрове и работа в група. Представям изготвен доклад за практическа работа (workshop), който предлага на участниците да станат част от обучителна авторска методика, изготвена по време на преподаването ми на трите първи магистърски програми по арт-терапия във филиал Бургас на Националната художествена академия.

Контакти: rosanna.chizhova@gmail.com

